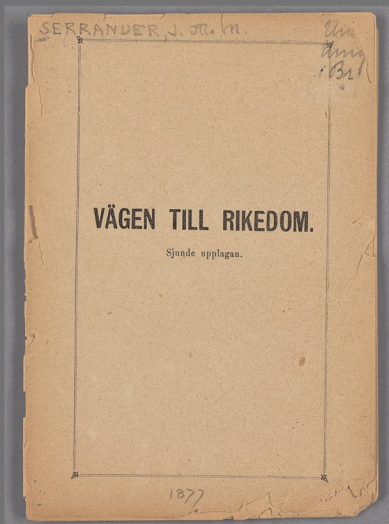

Serrander, Johan Otto Mauritz

Vägen till rikedom :

78 Ga Br.

Tillkomstår 1877

Digitaliserad år 2020

SERRANDER, J. O. M.

Univ
Univ
Bibl

VÄGEN TILL RIKEDOM.

Sjunde upplagan.

1877

Allehanda för Folket.

Veckotidning för hög och låg.

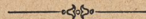
N:o 19. (10 Maj, Kristi himmelfärdsdag.) 1877.

VÄGEN TILL RIKEDOM.

EFTER AMERIKANSK FÖREBILD

AF

FARBROR OTTO.

ALLEHANDAS FÖRLAG

ÖREBRO, LÄNSTIDNINGENS TRYCKERI, 1877.

Boklåspris: 20 öre.

Sjunde upplagan.

Fattigt folk

och

Ungdom som går ut i lifvet

egnas dessa blad.

Vägen till rikedom.

»Den råd lyder, är vis.»

Se på honom, som icke kan sägas verkligen ega en krona — *icke en enda krona!* Hvad jag beklagar den mannen! Stackars karl, han är sorgligt beroende af stundens vexlingar och står på vippen att när som helst varda tiggare. Derför vet han icke med sig, att han är en fri, sjelfständig och stark man; han känner tvärtom bittert sin svaghet, sitt beroende. Men hans granne, som eger »en samlad styfver» och anser sig hafva nog för att, äfven under sjukdom och andra svårigheter, taga sig fram, ja för att i värsta fall kunna berga sig under sin återstående lefnad på hvad han redan förvärfvat, huru säker känner han sig icke! Se huru rak han vandrar vägen framåt! Det är minn sann icke någon tiggare. Oberoendet styrker honom. Han går som en man. — Han

»Med Gud är bäst att börja.»

»Hvar man sin lyckas smed.»

talar som en man. — Han ser Eder i ögat som en man, och det finnes, Gudi lof, många sådana män. Huru ljuf, huru angenäm är icke deras medvetna kraft, deras lugna trygghet!

Det förefaller mig, som borde hvarje man önska att vara lik en af dessa lycklige; men icke alla veta, huru de skola gripa verket an. Somlige mena, att de äro fattige, emedan Lyckan ej är dem bevågen; andre tro konsten att vinna rikedom vara en stor hemlighet, som endast några få kunna utransaka. *Tokeri!* Någre tänka, att det skulle ha lyckats bättre, om de icke gått och gift sig; andre räkna ut, att veckopenningen är för liten att medgifva besparing. Den ene tager dagen som han kommer, gnolande: »Låt oss njuta den korta minuten!» — medan en annan menar, att han ej har anlag för att »samla i ladorna», och säger Eder, att denna oförmåga är medfödd, ty i hans släkt har aldrig någon blifvit rik. Och på detta sätt finnes det för den ovillige lätt ett tusental allmänt kända anledningar att *aldrig försöka*, men knappt ett enda skäl att *försöka*. Alltså komma många att blifva fattige lifvet

»Lat ungdom, trasig älderdom.»

»En enda last kostar mer än två barn.»

igenom endast af den orsak, att de aldrig allvarligt söka att sträfva sig ut ur fattigdomen. Detta är dock märkvärdigt, eller hvad tycker min läsare sjelf? »Försöka duger», är en gammal sats och att vara fattig, när det kan undvikas, är en stor dårskap. Nu kan jag ur egen erfarenhet lära dig sättet att vinna rikedom; vill du då inhemta denna kunskap? Jag gissar, att du önskar lära hemligheten, enär du börjat genomögna denna lilla skrift. Nyckeln, »mästareordet» består af 5 små bokstäver: SPARA.

Ba! — säger du, det var ingen nyhet; det visste jag långt förut. — Nej, min vän; du visste det icke — *efter som du är fattig!* Du vore en narr eller stackare, om du hade vetat hemligheten och likväl ej begagnat dig deraf. Hade du känt henne, fullt och riktigt, vore du nu icke fattig.

Nog inser jag, att du *trott* dig känna konsten att, om man så vill säga, »göra guld». Men hvad har du gjort i den vägen? Gerningar tala. Hvad menar du om en man, som säger, att hvitt är svart? Eller om en annan, som påstår sig nogsamnt känna något

»Fliten är lyckans moder.»

»Morgonstund har guld i mund.»

rätt viktigt, hvilket dock hela hans lifsger-
ning ådagalägger, att han alls icke känner?

Ingen frisk och färdig man behöfver stän-
digt vara fattig, och än mindre har han skäl
att anklaga ödet för sitt armod. Det är
hans eget fel, hvarken mer eller mindre;
skulden ligger i hans egen okunnighet, sorg-
löshet och svaghet, — denna svaghet att
ej kunna säga nej till sina egna lystnader.

Om man med rätta aktar och
prisar den man, som höjer sig till
förmåga att göra väl och vara nyt-
tig, huru må icke deremot den men-
niska ömkas och tadlas, hvilken,
ämnad till något bättre, intet annat
uträttar, än att, såsom gödboska-
pen, lägga på hullet?!

ATT SPARA är *den enda rätta vägen
att bilda ett säkert välstånd.* Ett annat sätt
finnes icke. De som sluta sina ögon och
öron för denna sanning, lära ständigt blifva
fattige; och kanske skola de en dag, i följd
af sin obenägenhet emot sanningen, dö i

»Liten läcka sänker stort skepp.»

»Den rosor vill plocka, får ej frukta för törnet.»

lumpor och elände. Må de så göra; sig
sjelfva ha de att tacka för detta sorgliga
slut. — Nej, invänder en olycklig, det är
icke mitt fel, och så förbannar han sitt öde,
förbannar Lyckan. Den dåren! Hvarför riktar
han ej lika gerna sin förbannelse mot ängar
och skogar, mot elfvar eller berg? I for-
domtima trodde ett fåvitskt slägte, att i dem
bodde gudamakter af lägre ordning, hvilka
egde stora rikedomar och inblandade sig i
menniskornas småförhållanden. Det var, en-
ligt folktron, med elfvors och trolls hjälp som
välstånd lättast kunde vinnas, medan deras
fiendskap vållade ofärd. Vår tid vet bättre.
Den känner ganska väl, att Lyckan icke *ger
bort* guld, egendom, välstånd för intet; hon
säljer dem till den högstbjudande, till den
idogaste, den med klokhet sträfsamme. Skall
man skratta eller gråta åt en sådan miss-
uppfattning, som då människan, den tänkande
och fria, menar sig vara blott en lekboll för
det ovissa ödet, den blinda slumpen? Det
är ju en ren galenskap! Sjelf har hon i
sina händer valet mellan att bereda sig en
ställning i samhället, att stärka eller att för-

»Det drucken bröt, får nykter böta.»

»Hjelp dig sjelf, så hjälper dig Gud.»

derfva den hon redan eger. Ödet, om man så vill, är blidt emot den, som genom *flit, redbarhet och återhållsamhet* sätter sig sjelf i den ställning att han må kunna få fatt i Lyckan, när hon, den flyktiga sköna, kommer inom hans krets. Det bästa beviset på *flit* är hammarens ljud i din smedja, lampans sken från ditt arbetsbord i arla morgonstunden; bästa beviset på *återhållsamhet* äro tusen kronor eller mera i din sparbanksbok; bästa bevis för *redbarhet* äro flit och återhållsamhet, ty de öfvertyga sin man om ärlighetens företräden. Den flitige och återhållsamme är oftast redan af naturen redbar; och han är säkerligen klok nog inse, att en hederlig vandel är hans bästa politik.

Det är sannt, att Lyckans häfvor i form af rikedom stundom komma plötsligt, i följd af lycklig spekulation eller genom arf eller våld, lotteri eller annat spel. Men visar icke all erfarenhet, all historia, att rikedomar, der de icke såsom ärligt arbetes lön tillfalla en person, hvilken således sjelf har gjort sig värdig Lyckans gunst, äro utan fasthet? De vittra helt hastigt bort och varda derjemte

»Den som ej går framåt, går tillbaka.»

»Vill du naturens väg till verklig sällhet veta,

mången gång för honom, som plötsligt vunnit dem, en förlust, en olycka, en förbannelse. Prof derpå se vi rundt omkring oss, och i stort finna vi dem i Kartagos och i Roms tideböcker och på många andra håll. Hvad gagn har Tyskland haft af de utpressade milliarderna, och hvad har Spanien i behåll af Perus skatter? Sådana byggnader stå icke på helleberget, utan på lösan sand, och när de en dag ramla, höres ett stort brak, dammet ryker omkring, och der ligger en hög af smuts och spillror. På helt annan grund vill Lyckan se sitt tempel uppbyggt. ARBETA! SPARA! ARBETA! SPARA! Der har du de fyra hörnstenarne, som, omtänksamt lagda på tillräckligt djup, äro fasta, uthålliga, tryggå; på den grunden kan du uppföra din hydda. Skåda omkring dig i verden och du skall se, att rike män ha vunnit sin ställning genom många års sparsamhet, men att ett års slöseri offrat mången, som såg bättre dagar, åt den bleka nöden.

Fråga burgne män och de skola gifva dig samma svar; men sök icke råd och kunskap i detta ämne hos fattige män! Hvad

se här dess första bud: ARBETA! » Leopold.

»Hemten till hopa de stycken, som öfverblifna äro,

kunna de veta om ett land, der de aldrig varit. Spörjer du *dem*, skola de kanske leda dig baklänges till villfarelsens vådliga branter. Men med öppen blick skall du ej vandra åt det hållet. Gå i stället framåt; du ser ju, att många bland desse, som i dag äro rike, ännu för 40 år sedan voro fattige mäns fattiga barn. Huru har deras ställning så kunnat ändras?

De ha insett, att de skulle fortfara att vara fattige och tillbakasatte, om de vecka efter vecka gifve ut *hela veckoförtjensten*. Detta är lika själfklart, som att 2 gånger 2 gör 4 och behöfver ej bevisas. Alltså skall denne man, som har tiotusen kronor i årsinkomst och ej sparar en krona om året, aldrig varda en rik man; men denne hans granne, som förtjenar 20 kronor i veckan och lägger af 5 kronor hvarje gång, han skall efter sina förhållanden vinna rikedom. Den saken är ju tydlig, och då du ser den med dina goda ögon i Guds dags klara ljus, må du göra ditt val. Väljer du *fattigdom*, så må du ock erkänna skälet härtill vara *din obenägenhet att afstå några små njutnin-*

att de icke förfaras.»

JESUS.

»Den som icke aktar knappålen, får icke silfverskålen.»

gar nu för att vinna något värdefullt godt för kommande dagar. Men så handla *djur* och icke *män*; så göra oxar och svin. Sådana djur fylla sin buk i dag utan att sörja för framtiden. Och »den förlorade sonen», som tog dagen lika sorglöst och lefde kräsligt till en tid, fick sedan ur hoar söka sin vidriga kost. Ekorren är klokare än så; han samlar och lägger i förvar sitt vinterbehof af nötter. Det är hans enkla men goda näring, och han behöfver ej tigga, ej på hokanten snylta sig till en plats, nedsättande för hans ekorreverdighet. Tyvärr visa 85 *) bland 100 män mindre klokhet, än den lilla ekorren. Menniskan, den förnuftiga, är dock Guds beläte. Vi äro alla af ädel börd, men de fleste handla härutinnan såsom vanbördingar. Det är skamligt!

Må vi göra ett öfverslag! Två supar om dagen må afstås med en vinst af tid, hälsa och 12 öre. Afstås vidare ett par glas öl,

*) I Sverige ha blott 6 till 7 hundratusen personer sparbanksbok. Att några af de öfriga ha deposition i annan bank, ändrar ej mycket förhållandet.

»God gömmare, god skaffare.»

»Droppen nöter stenen fast, mer med tiden än med hast.»

som på krogen tagas till bränvinet, sparas ytterligare 12 öre. Derjemte undvikes frestelsen att låta den enda sup, du tänkte taga, åtföljas i godt sällskap af flera, hvarvid du helt oförmärkt öfvergår från måttlighets-supandet till omåttligheten med dess oskiljaktiga elände af många slag. Dina njurar, inrättade för att mottaga rent vatten och icke för bränvin — hellre dock öl än bränvin, hellre vatten än öl, efter som Gud skapat floder och källor af vatten och ej af bränvin — dina njurar skola längre och bättre göra tjänst, och denna handling af sparsamhet skall bereda dig den dubbla fördelen: välstånd och helsa, lika visst som ett framsteg mot omåttlighet skall tillskynda dig armod och ohelsa.

Jag har valt såsom exempel supen och dess följeslagare; men der finnas tusen andra små ting, som utan olägenhet, utan egentlig uppoffring, kanske till fördel för helsan, men alltid till gagn för kassan kunna afstås, för att du må gå raskare på din föresatta väg till oberoende, och för att du snarare må känna den ökade, själfmedvetna och trygga

»Många små myro: göra stora stackar.»

»God vilja drar lasset till bys.»

mannakraften fylla dina ådror, spänna dina muskler. Huru är det möjligt, att en man kan för ett ögonblick stanna i valet mellan att handla såsom en man eller såsom ett oskäligt djur. *Det är ju icke sundt förnuft!*

Männe icke skälet till att så mången svikes i sin väntan och sitt hopp ofta kan sökas deruti, att han arbetar *utan plan?* Han har kanske ej nog klart insett, att en väl uppgjord lefnadsplan är ett lika nödigt villkor för framgång, som kompassen är behöflig på hafvet. Utan kompass hittar sjömannen icke sin väg öfver djupen, mellan bankar och klippor, och i dimma går han, ovetande hvart han drifves hän, sannolikt sin undergång till mötes. Så ock menniskan här i lifvet. Verkar hon icke efter en bestämd plan, så är hennes arbete fruktlöst, och på lifvets haf gör hon farliga irrfärder i mist och dimma.

Nu vill du för dig uppgöra *en plan att spara*. Du öppnar en räkning i en sparbank, gör din första insats, får din motbok och fattar det beslut, att du till sparbanken har *en skuld som måste betalas*, likasom hvarje

»Idog man hjälper Gud fram.»

»Litet i sänder gör mycket omsider.»

annan skuld. *En skuld på grund af ett manligt beslut.* Det är bra! — Skulden får afbetalas veckovis. Huru mycket skall insättas i veckan? Det beror på din förmåga, och beloppet är för öfrigt af mindre betydighet. Hufvudsaken är, att du för hvarje vecka insätter minst det belopp, du från början beslutar; men låtom oss säga, att du börjar med att insätta två kronor i veckan, suparnes och ölets ungefärliga kostnad. Jag antager, att du, med dina sparsamma och sunda vanor, lefver till 80 års ålder; men då du uppnår 60 år, vill du vara fri från hårdare arbete och lefva lugnare under de sista 20 åren. Detta är nu din plan. Låtom oss se, huru detta slår sig ut med olika utgångspunkter.

1.) Vid 20 års ålder börjar du spara 2 kronor i veckan, som insättas i sparbank mot 5 proc. ränta på ränta. Då har du vid 60 år 11,860 kronor, som, utlånade mot 6 percents ränta, ge dig 711 kronor årligen eller 59 kronor i månaden.

2.) Är du 30 år gammal, då du kan och vill lägga af dina 2 kronor i veckan,

»Man får krypa, tills man kan gå.»

»Små droppar bilda hafvet.»

har du vid 60 år 6,478 kronor, som då efter samma räkning ge dig 390 om året och 32 i månaden.

3.) Skulle du redan ha nått 40 års ålder, innan dina ögon öppnats för behovet att spara, varder behållningen mindre, men behovet af en sådan tillgång för din lefnads höst är då också desto mera påtagligt. Vid 60 års ålder har du i detta fall 3,175 kronor, som afkasta 190 om året.

Dessa *behållningar kunna blifva större*, om du, vid växande aflöning, fortfar att insätta lika andel af veckopenningen, som förut. Då sålunda insättningar stiga i jernbredd med inkomsterna, växer kapitalet fortare. — *Skulle räntan vara otillräcklig*, att tillsammans med din vid 60 års ålder antagligen minskade inkomst af arbete fylla dina behof, så kan du, genom att insätta en del af ditt kapital i en lifränteanstalt, vinna en ökad årlig afkomst af detta kapital, som dock i sådant fall smälter bort med ditt lif.

Var återhållsam, om du vill undgå den knotiga och knotande Nöden!

»Sträck fot ej längre, än fällen räcker.»

»Den som sår penningar, skördar armod.»

VANAN fjättrar oss med jernbojor. Hon växer in i vårt väsen och blir vår andra natur. Detta kan gå derhän, att den ena människan lefver och mår väl af sådant, hvaraf en annan skulle dö *). En tidigt uppkommen vana att spara något litet af hvarje inkomst växer omsider, under årens lopp, så fast, att hon varder såsom en del af dig sjelf. Sak samma med slöseriet; äfven det kan varda ett stycke af din egen natur. Föräldrar och målsmän borde lägga märke till detta och tidigt hos det växande släktet ympa in sådana *vanor*, som äro sunda och goda. Ynglingen, som går ut i världen, skulle efter sin äldre väns visa och kärleksfulla råd börja från förstone, eller, så snart det låter sig göra, spara något, om än blott helt litet af sin inkomst. *Början må gerna vara oansenlig*, men ju bättre, ju tidigare

*) Humboldt bekräftar en äldre uppgift, att Otomakerna i Södra Amerika under flodtiden nära sig endast med en fet och jernhaltig lera. Kändt är ock, att befolkningen somligstades i Stejermark dagligen förtär något arsenik och mår väl af detta starka gift, som dödat så många människor.

»Nyttja vinden, medan han blåser.»

»Ärligt arbete ger ärlig lön.»

början sker. Några öre, som barnet vant sig spara, skola, genom den riktning det sålunda erhållit, bereda mannen i sin tid tillträde till rikedomens salar.

Allt har en orsak och orsaker ha verkningar. *Spara* är en orsak — *rikedom* dess verkan. Måtten I icke bedraga Eder sjelfva och sålunda bedragas på drömmen om lifvet, I unge män som nu gå ut i världen. I ären Eder egen Lyckas smeder. Måtten I då, *nu genast*, från första början lägga den säkra grund, som skall göra Eder ålderdom lugn och ärad. Och det händer, att den som börjat smått, sedan kan gå framåt med allt större och raskare steg. Det berättas om Peabody, som gjort sig ett verldsrykte genom att till ädla och nyttiga företag bortskänka millioner, att han ännu vid 45 års ålder hade en ganska måttlig förmögenhet; men grunden var dock lagd. Genom att klokt nyttja, hvad sparsamheten upplagt, och genom det förtroende, han vetat förvärfva, blef han i tillfälle att samla millioner och att af sitt öfverflöd göra ädelt bruk. Ära är en sådan man!

»Öfverflöd gör hungersnöd.»

»Eken faller ej vid första hugg.»

Må vi nu tänka på en annan sida af saken! Rundt omkring oss se vi mångfaldiga exempel på, att en enda man med sin dagspenning uppehåller en familj af *sex eller flera personer*. Det går för sig. Hans ogifte kamrat har samma dagspenning, men får ingenting öfver. Låtom oss nu antaga, att han och fem andre unge män skulle företaga sig att i tio år lefva såsom en familj, såsom nyssnämnda familj af sex personer lefver på den aflöning, som en af dem uppbär. Det blefve, om aflöningarna för de öfriga fem insattes i sparbank, en vacker summa att om tio år delas på de sex, nu kanske 21-årige, då 31-årige, färdige och värdige att sätta bo hvar för sig, att varda familjefäder. Du invänder, att detta är orimligt; sex unge män kunna ej lefva på den inkomst som räcker till för man, hustru och fyra barn. Må vara! Men två bröder eller två vänner kunna bestämdt, om de rätt allvarligt vilja, lefva tillsammans på den enes aflöning och insätta den andres för gemensam räkning i sparbank. Dessa två vänner, arbetare på en mekanisk verkstad som ger dem 15 kronor hvardera i

»Bittida herre blir länge dräng.»

»Man gör mans gerning.»

veckan, göra detta i 10 år och ega då tillsammans 9,222 kronor, eller 4,611 kronor för dem hvardera.

Men då man talar vid en person om att han borde i hvarje vecka aflägga något af sin aflöning, är det vanliga svaret: *Det är omöjligt. Allt hvad jag tjänar in, åtgår för familjen, och icke ett öre får jag öfver*. Jag frågar honom då: Om Ert lif berodde på att i denna vecka och i den nästa sätta in ett par kronor i sparbanken, skulle ni då kunna göra det? — Åja, svarar han; det förstås, att om det vore aldeles nödvändigt, så finne jag lof att finna utväg dertill. — Nåväl, säger jag då i min ordning, låtom oss icke vidare tala om, att Ni *icke kan spara*; sanningen är helt enkelt den, att Ni *icke vill spara*. Om det verkligen är så svårt, så nära omöjligt att umbära några småsaker för att spara en krona eller två i veckan, huru mycket värre skall det icke kännas, när Ni, måhända snart nog, sjuknar in och får ingen veckolön. Ingenting är i behåll från en bättre tid att gripa till på den onda dagen; ingen aflöning kan tjenas in. Ämnar ni svälta och

»Den något sår, han något får.»

»Ungdoms möda är älderdoms lust.»

låta Edra barn lida hungersnöd, eller tänker Ni skicka dem ut att tigga? Må Ni göra Ert val, käre vän, *nu* medan det ännu är tid.

Der äro någre män, som säga, och detta af sin egen fulla öfvertygelse, att de ej kunna lägga af ett öre, men vi se hur de göra; de gifva ju ut penningar för onödiga och värdelösa ting, ja rent af för skadliga. En rik man må ha rätt att slösa bort hela sin årsinkomst; men ingen som lefver på veckoppenning har rätt att låta hela sin inkomst springa, ty det är att fresta ödet, detta samma öde, som man sedan, då allt går på tok, är så snar att anklaga för hvad man sjelf i öfverdåd brutit.

Jag kände för tjuu år sedan en arbetare i god ställning. Han gifte sig. Hustrun skulle strax ha en sidenklädning o. s. v. Hans goda förtjenst har gått ur handen i munnen, och nu har hustrun icke mera någon sidendragt. Hon kunde dock i dessa dagar ha haft ett halft dussin fina klädningar, om de hade börjat förståndigt. — En bokhållare med ännu knapp lön köper ett guldur åt sig eller åt sin fästmö. Det uret är ett frö,

»Bra karl hjälper sig sjelf.»

»Berga ditt hö, medan solen skiner!»

som gror och utvecklar sig till en växt kallad *slöseri*, hvilken skjuter frodiga skott, först smekande, så insnärjande säningsmannen; men om han i stället satt dessa pengar i sparbanken, hade *återhållsamhetens* läkeört der funnit rotfäste och tjenlig jordmån, honom och andre till gagn. Jag kunde anförä tusentals exempel i samma väg; men, käre läsare, skåda omkring dig och du skall här och hvar se dig sjelf såsom genom ett glas.

Vill man icke blifva fattig lifvet igenom, så måste man neka sig en och annan småsak, en och annan njutning och i stället spara för att grundlägga framtida oberoende. Trotsar man ödet och lefver upp sin hela inkomst, den må nu vara 1 krona eller 10 kronor om dagen, så har man att motse brist och nöd i framtiden.

Och nu skall jag berätta dig, min läsare och vän, att författaren till dessa rader känner till den sak, om hvilken han skrifer; ty för tio år sedan var han sjelf en bokhållare med ganska måttlig lön, hvilken af en faderlig vän lät öfvertyga sig derom, att SPARSAMHET LEDER TILL VÄLSTÅND,

»Mät ej egen lycka med annans aln!»

»Flit och hog äro två goda arfvedelar.»

och så uppgjorde han för sig en *plan* att i hvarje vecka aflägga en viss andel af sin aflöning att insättas i sparbank samt med fast beslut att, om det vore möjligt, utföra denna plan *under tio år*. Det har gått för sig; de tio åren äro just nu förbi, och i närvarande ögonblick har han i afkomst af sitt sparade kapital en lika stor årlig inkomst, som hela hans lön var, då han började spara. Eller med andra ord, om han nöjes med att lefva så, som han gjorde för tio år sedan, kan han under hela sitt återstående lif taga sig fram på räntan af dessa tio års besparingar, utan att behöfva röra kapitalet. Det bör tilläggas, att under nästan hela denna tid har han haft andre att försörja. (Jag yfves ej öfver denna framgång, men jag berättar min egen erfarenhet till andres uppmuntran.) Hvad skall den mannen säga härom, hvilken aldrig *ärligt och allvarligt* sökte lägga af något af veckopenningen? Må han läsa denna lilla skrift med eftertanke och sedan göra ett nytt försök. I dessa små blad finner han de tankar och regler, som af en fattig yngling gjort en burgen man, hvilken talar Guds

»Gäldbunden är sorgbunden.»

»Den skall vaken vara, som gods skall gömma.»

rena sanning, då han förklarar sig sjelf öfverraskad och gladt förvånad öfver den lyckliga följdén af en ringa, men god början. Och med det sparade kapitalets tillväxt har vana vid hushållsamhet hos honom utvecklat sig och blifvit starkare. Den sparsamme behöfver icke vara gnidare, men han är och måste vara »god hushållare».

Käre läsare! Låt ej detta säde falla på helleberget. Läs dessa sidor och inpregla i minne och hjerta deras innehåll. Det skall göra dig godt. Försök!

Skriftens författare, som inhöstat en sådan skörd af de tio årens säde, höjer tack och lof till en mild Försyn och är uppfylld af erkänsla emot den vän, som gång efter annan bad och tillstyrkte honom att försöka denna plan, hvilken omsider blef ett rättesnöre och nu genomförts. Ett af tacksamhet uppfyllt och öfversvallande hjerta känner behof af att meddela andre sin glada erfarenhet och söka förmå dem att göra sig den till godo. Och om du, min läsare, är en klok och behjertad

»Försök kostar inga pengar.»

»Ingen flyge högre, än vingarne bära.»

man, så griper du helt visst — du må nu vara äldre eller yngre — med allvar verket an i denna dag; du fattar ett beslut och genomför detsamma; och de sista åren af ditt lif skola ej varda en börda för dig och andre, utan skänka tillfredsställelse åt dig sjelf och gagn åt din omgifning, och när du går hädan, skall du lemna ett aktadt och välsignadt minne. *Ett sådant mål är värdt en uppoffring.*

Välän, I yrkesmän, bokhållare och andre arbetare af alla sorter — ja äfven I fabriksflickor och andra arbeterskor — genomläsen dessa få sidor. Och om Ni detta gjort och funnit innehållet riktigt, så vandra vid första tillfälle — *det brådskar!* — till sparbanken att utfå en sparbanksbok, om Ni ej har en sådan förut. Ni insätter i densamma grundplåten, en eller flera kronor, och uppgör Eder framtidsplan. Men denna lilla skrift må Ni behålla; och då Ni en annan vecka tycker, att Ni ej kan afstå, hvad sparbanken skulle erhålla, så genomögna åter dessa sidor, innan Ni bestämmer Er. Kanske finner Ni utväg att låta sparbanksboken få, hvad Ni lofvat

»En hvar är sina gerningars arfvinge.»

»Litet kan räcka länge och mycket snart bli slut.»

Er sjelf att afstå. Håll ut dermed åtminstone i fem år, hellre i tio, och Ni skall få se!

Men en del af Er plan måste vara att aldrig, utan verkligt nödfall, uttaga en krona ur sparbanken. Sätt in mer eller mindre, men uttag ingenting, ty då går med Eder sparbanksbok som med »Penelopes väf». Hvad drottningen konstrikt väfde under dagen, repade hennes tärnor upp under natten, och väfven vardt aldrig färdig. *Det går icke.* Ni måste fasthålla vid Er uppgjorda plan.

Kan Ni insätta 3 kronor i veckan, eggr Ni om 10 år 1,844 kronor, som ge Er 110 kronor om året.

FÖRSÖKEN, UNGE MÄN, OCH GUD VÄLSIGNE EDER I DETTA GODA VÄRF!

Innan jag slutar, har jag en vink att ge unge män, som gå ut i lifvet. Om någon af Eder förlorar sin plats på ett kontor, i en bod, vid en jernväg o. s. v. eller om han ser sig om efter annan plats med bättre aflöning, så må han bredvid sina betyg, som skola företes der han söker tjenst, lägga sin sparbanksbok, visande, att han regelbundet

»Mätta är i allting bäst.»

»Den något spar, han något har.»

hvarje vecka eller månad i något eller några år insatt penningar. Det gör ingenting om i boken inskrifvits endast 50 öre i veckan, blott insatserna följa hvarandra regelbundet. Den boken är bästa betyget och talar hos en praktisk man ett mycket verkande ord. All utsigt är, att den mannen skall bland flere eljest jemngode sökande välja sig det biträde som har sparbanksbok och bland flere sådana den, hvars sparbanksbok är jemnast skött. Sålunda gifva sparbanksinsatserna ej blott sin egare ränta på pengarne, utan ock en bättre plats och större aflöning. Men har du ännu ej uttagit en sparbanksbok, så skaffa dig en sådan talisman, som kan bringa dig bättre fram i världen, och se till att du om tre år kan med heder och tillförsigt visa din sparbanksbok. Detta råd ger dig af hjertat din trofaste vän

FARBOR OTTO.

»När ändan är god, är allting godt.»

Sparbanksvänner

torde vilja utdela denna skrift i större antal.

Sedan den för »Allehanda för Folket» uppsatts och afgjutits, kan den lemnas portofritt till pris af:

5 kronor för	100 häftade ex.,
10 " "	210 " "
15 " "	325 " "
20 " "	450 " "
22 " "	500 " "
25 " "	625 " "
30 " "	750 " "
35 " "	875 " "
40 " "	1,000 " "

Penningarna insändas till "Allehanda, Örebro".

I Amerika spridas likartade småskrifter med stort nit, och flerstädes äro de kostnadsfritt att tillgå i sparbankerna. Äfven i Sverige ha åtskilliga sparbanker, »fosterländska föreningar» och enskilde inköpt skriften partivis för spridning hvar i sin ort.

Allsehanda för Folket,

Veckotidning för hög och låg,
innehållande teckningar, nyheter och vald
läsning,

kan, med eller utan bilagor, erhållas genom Sveriges, Finlands, Norges och Danmarks postanstalter, som lemna upplysning om de ovanligt billiga prenumerationsvilkoren. Såsom bland godtköpsblad framstående, blef tidningen vid verdensutställningen i Filadelfia tillerkänd prismetalj. Den är temligen jemt spridd öfver hela Sverige och har jemväl i Finland en jembförelsevis betydlig läsarekrets.

